

Anselm Strauss & Juliet Corbin (1998). **Basics of Qualitative Research – Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory.** Sage Publications, 311 sider.

Anmeldt af *Claus Elmholt*, Stud. Psyk., Psykologisk Institut, Aarhus Universitet

Strauss & Corbin skriver i bogens forord:

The intent of this book is to provide the basic knowledge and procedures needed by persons who are about to embark on their first qualitative research projects and who want to build theory on a substantive level.

Lad mig med det samme slå fast, at min vurdering, som del af bogens primære målgruppe, er at bogen holder, hvad den lover. Den giver en gedigen introduktion til Strauss & Corbins perspektiv på kvalitativ forskning som et håndværk, der kan bruges til at bygge *grounded theory*. Bogen formår samtidig at komme ud over det kagebogniveau, som alt for mange grundbøger befinder sig på. Ligesom gedigne kagebogsgrundbøger har også denne bog præcise definitioner og beskrivelser af nøglebegreber og metoder, men derudover, og det er det, der rykker den et niveau op, har forfatterne formået at sætte det tekniske i sammenhæng med en meget levende fremstilling af forskningsprocessen i al sin dynamik og kompleksitet. Til og med i et klart og ligefremt sprog.

Bogen er bygget op i tre dele. I første del introduceres vi til forfatterens perspektiv på en kvalitativ metode, der gennem beskrivelser og konceptuel kategorisering kan føre til udviklingen af *grounded theory*. Med *grounded* menes, at teorien vokser frem af data, der systematisk indsamles og analyseres gennem forskningsprocessen. Forskeren, der laver *grounded theory*, går altså ikke ind i projektet med en forudbestemt teori for øje, med mindre formålet er at laborere på en eksisterende teori, men selvfølgelig, fastslår Strauss & Corbin, har man en teoretisk forståelse, og spiller bold op af eksisterende empiriske og teoretiske arbejder inden for feltet. Som udgangspunkt går man ind i projektet med et eller flere åbne spørgsmål, som man forsøger at finde svar på gennem en systematisk indsamling og analyse af data.

I bogens anden del gives en grundig gennemgang af teknikker og procedure til analyse af data. Dette er bogens hovedafsnit, der giver novicen et glimrende næsten skræmmende indtryk af, hvor tidskrævende og kompleks en proces, det er at analysere kvalitative data. Det er en formildende omstændighed, at forfatterne gentagne gange fastslår vigtigheden af, at den kvalitative forskerspire forholder sig kreativt og pragmatisk til de teknikker og procedure, der gennemgås i bogen, og at han/hun tilpasser dem til det konkrete projekts rammer.

Jeg skal ultrakort nævne de centrale teknikker og procedure, som Strauss & Corbin gennemgår i denne del af bogen. Først beskrives en række teknikker til analyse, hvoraf kan nævnes linie for linie mikroanalyser af data, hvordan man stiller spørgsmål til sine data, og hvordan man sammenligner med eksisterende teorier for at stimulere ens tænkning.

Der skelnes mellem tre faser af kodning, hvor man bevæger sig fra specifikt konkret data hen imod almene begreber og egentlig teoridannelse. Den første fase er åben kodning, hvor begreber identificeres, bestemmes og samles i kategorier. Den næste fase er akse kodning, hvor man arbejder verti-

kalt med at relatere kategorier til subkategorier. Tredje fase er selektiv kodning, hvor de enkelte kategorier integreres til en egentlig teori.

Forfatterne har et godt blik for forholdet mellem struktur og proces, hvilket som nævnt afspejles i måden, bogen er skrevet på, men det kommer også til udtryk i deres opfattelse af, hvad *grounded theory* må sigte imod. "*Theory without process is missing a vital part of its story – how the action/interaction evolves*".

Proces skal her forstås som den dynamiske emergente natur af aktion/interaktion, mens struktur forstås som det, der skaber konteksten for aktion/interaktion. Strauss & Corbin har udviklet et interessant analyseredskab, der kan bruges af kvalitative forskere til at forstå udviklingen af kontekster for aktion/interaktion, hvori processer udspiller sig. Analyseredskabet - *conditional/consequential matrix* – er et redskab til forståelse af relationer mellem makro og micro – betingelser/konsekvenser, der kan bruges til at analysere, hvordan kontekster for handling udvikler sig over tid.

I bogens tredje del giver Strauss & Corbin først deres anvisninger til, hvordan man bedst muligt formidler resultaterne af sin forskning gennem artikler, afhandlinger og forelæsninger. Dernæst følger et relevant afsnit, der angiver kriterier for at evaluere forskning, der er udført efter bogens anvisninger. Til sidst opsummeres bogens indhold ved at besvare spørgsmål, både kritiske og uddybende, som studerende ofte har stillet til metoden og teknikkerne.

Bogen kan varmt anbefales til enhver, der står over for at kaste sig ud i et kvalitativt forskningsprojekt.